

МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ

Можливості мультимедійних засобів в організації самостійної роботи студентів при вивченні іноземної мови у ВНЗ

ВИНОГРАДОВА М.С.

старший викладач кафедри іноземних мов

Таврійський державний агротехнологічний університет

Постановка проблеми. Стратегія модернізації вищої професійної освіти в плані підвищення якості підготовки фахівців в технічних ВНЗ ставить проблему мовної підготовки фахівців шляхом організації самостійної роботи студентів. У зв'язку із зменшенням кількості аудиторних годин з іноземної мови виникає необхідність інтенсифікувати самостійну роботу. Питання полягає в тому, як максимально ефективно організувати процес навчання мов, відводячи при цьому істотну роль самостійній роботі студента, яка дозволяє оптимізувати процес навчання іноземної мови з точки зору заощадження аудиторного навчального часу; актуалізувати і активізувати пошук нової інформації студентами; підвищити якість засвоєння навчального матеріалу.

Основна частина. Самостійна робота з опанування іноземної мови повинна доповнювати аудиторну роботу студентів з метою вдосконалення навичок і вмінь іншомовної комунікації у соціально-побутовій сфері та у сфері професійного спілкування, отриманих на заняттях під керівництвом викладача; набуття нових знань, вмінь і навичок; розвитку вмінь дослідницької діяльності з використанням іноземної мови; розвитку вмінь самостійної роботи.

Для організації самостійної роботи при вивченні іноземної мови важливим є вибір оптимальних форм і видів занять для забезпечення успіху спільної діяльності викладача і студента. Організація самостійної роботи передбачає проведення аудиторної, позааудиторної і творчої, у тому числі, науково-дослідної самостійної роботи студентів.

Викладач повинен прагнути забезпечити максимальну мотивацію студента шляхом вибору оптимальних

форм організації, визначення об'єму завдання, часу на його виконання з урахуванням індивідуальних можливостей кожного студента. Методика навчання професійно-орієнтованій іноземній мові передбачає розвиток уміння самостійно працювати зі спеціальною літературою іноземною мовою з метою здобуття необхідної інформації для вирішення професійних завдань. Опанування іноземної мови у ВНЗ значною мірою визначається ефективністю самостійної роботи студентів удома.

Інтенсифікації самостійної роботи сприяє комплексне використання комп'ютерних засобів. Найбільший ефект досягається при використанні мультимедійних програм. Впровадження сучасних інформаційних комп'ютерних технологій в навчальний процес допомагає викладачеві формувати у студентів уміння самостійно набувати знань і вести дослідницьку діяльність, використовувати комп'ютерні системи для діагностики, тестування і контролю знань, що забезпечують великий інформативний об'єм і високу міру наочності мовного навчального матеріалу.

Для сприяння максимально ефективного опанування студентами програмного матеріалу з дисципліни «Іноземна мова» у «Методичних рекомендаціях до самостійної та індивідуальної роботи» студентам рекомендуються різні види діяльності: підготовка до практичних занять, підготовка до ситуативно-обумовленого спілкування за розмовними темами; підготовка завдань з самостійного позааудиторного читання, індивідуальних творчих завдань з розробкою тематичних мультимедійних презентацій; підготовка до підсумкового модульного контролю та

підготовка до іспиту [5].

У процесі підготовки студент повинен навчитися працювати з іншомовною додатковою літературою (енциклопедії, глосарії, словники для перекладу); писати повідомлення, реферати, доповіді; вміти користуватися іншомовними інформаційно-освітніми ресурсами Internet; створювати електронні презентації із застосуванням мультимедійних ресурсів для виконання комунікативних завдань. Весь цей навчальний матеріал може бути засвоєний набагато ефективніше з використанням мультимедійних засобів в самостійній роботі.

Вікіпедія дає визначення терміну «мультимедіа» (multimedia) таким чином: це сучасна комп'ютерна інформаційна технологія, що дозволяє об'єднати у комп'ютерній системі текст, звук, відеозображення, графічне зображення й анімацію (мультиплікацію) [4].

Під терміном «мультимедіа» мається на увазі «взаємодія візуальних та аудіоефектів під управлінням інтерактивного програмного забезпечення з використанням сучасних технічних та програмних засобів, які об'єднують текст, звук, графіку, фото, відео в одному цифровому форматі» [1, с.97-100].

Мультимедіа дозволяє оптимізувати самостійну роботу: при менших витратах часу засвоїти значний об'єм навчального матеріалу. Завдяки інтерактивному зв'язку студент активно взаємодіє з комп'ютерною програмою і має можливість самостійно управляти процесом вивчення іноземної мови. Відповідно, "мультимедійна програма" - це програма, при створенні якої використовується технологія мультимедіа [2, с.29].

Сучасні мультимедійні програми є ефективним засобом оптимізації умов розумової праці. Мультимедійні програми щонайкраще відповідають структурі навчального процесу. Вони максимально наближають процес навчання іноземній мові до реальних умов, які найповніше задовольняють дидактичним вимогам. У цих програмах використовуються методичні прийоми, що дозволяють здійснювати ознайомлення, тренування та контроль, що забезпечують нові можливості як викладачеві, так і студентам.

Перевагами таких програм є: автентичність іншомовного матеріалу,

наочність його презентації (використання кольору, ілюстрацій, відео, звуку і так далі); швидкий зворотній зв'язок (інтерактивні тест-системи забезпечують миттєвий контроль засвоєння матеріалу); універсальність (навчання всіх аспектів мови та видів мовної діяльності); індивідуалізація (вибір матеріалу та послідовність виконання вправ).

Мультимедійні технології є сукупністю різних способів навчання: текстів, графічних зображень, музики, відео і мультиплікації в інтерактивному режимі. Нове навчальне середовище створює додаткові можливості для посилення мотивації за рахунок емоційного представлення навчальної інформації, підвищення пізнавальної активності студентів, розвитку їх творчості. Воно стимулює їх допитливість, прищеплює інтерес до наукової діяльності, дозволяє індивідуалізувати вчення, сприяє диференціації діяльності студентів, обліку їх особистих особливостей та темпів навчання, а також інтенсифікації їх самостійної роботи.

Мультимедійні технології, що забезпечують наочність навчання, є засобом, за допомогою якого студенти розширюють свої знання про навколишній світ. Вони підвищують якість навчання, прискорюють темп вивчення навчального матеріалу.

Форми роботи з комп'ютерними навчальними програмами на заняттях з іноземних мов включають пошук інформації, її аналіз, виділення головного, використання та створення нескладних мультимедійних документів в програмі Microsoft Word та презентацій в Power Point), вивчення лексики, відпрацювання вимови, навчання монологічного та діалогічного мовлення, навчання письма та граматики. Інтернет дозволяє вирішити цілий ряд дидактичних завдань: формувати навички та вміння читання текстів; поповнювати словниковий запас, удосконалювати вміння письмової мови; створювати сталу мотивацію для вивчення іноземної мови.

Орієнтуючи студентів на виконання завдань самостійно, викладач повинен давати посилання на браузері, пошукові системи, Інтернет сайти, інформаційні ресурси: мовні (електронні газети та журнали, електронні підручники, посібники, довідники, словники,

електронні бібліотеки та архіви), інтерактивні (електронна пошта, електронні конференції, відеоконференції, веб-сервер-форуми, чати, ICQ, блоги) та пошукові (довідкові тематичні каталоги, пошукові системи) [3, с.15]. Мовні онлайн аудіо- та відеокурси французької мови, мультимедійні програми, web-сторінки, електронні підручники (на CD-ROM, на Інтернет сайтах), книги, Інтернет словники, онлайн-перекладачі допомагають студентам знаходити потрібну їм інформацію для виконання домашнього завдання та аналізу прочитаного матеріалу.

Навчальні сайти стимулюють активність мовномисленнєвої діяльності студентів та допомагають їм самим вирішувати комунікативно-пізнавальні завдання. Сайти [www.tv5](http://www.tv5.com), [www.tv5.monde](http://www.tv5.monde.com), www.french-in-cannes.com/fr/testeval_fr.php дають можливість протестувати знання французької мови на рівень TSF, TEF.

www.francaisfacile.com - сайт, що надає підтримку студентам першого курсу при самостійному вивченні французької мови, використовуючи онлайн-словники, тести, уроки та вправи (орфографія, граматики, аудіо) та дозволяє брати участь у форумах, іграх.

Сайт www.busuu.com рекомендується для вивчення іноземних мов онлайн з інтерактивними мовними курсами та уроками.

Сайт www.ukraine.enfa.fr/ представляє електронну платформу міжнародного проекту AGROSVITA, створену французькими та українськими викладачами як ресурсний портал для вивчення французької мови для спеціальних цілей.

Сайт <http://sites.google.com/site/programmedefiledubilingueb> презентує програму FLE - Французький як іноземна мова (B1-B2).

www.educnet.education.fr, www.educasource.education.fr - національний французький сервер професіоналів від Міністерства національної освіти, молоді і асоціативного життя, що надає консультації з організації навчальної роботи.

www.educasource.education.fr - онлайн-служба для діалогу між викладачами та студентами, що використовують педагогічні ресурси.

www.lateleagricole.net - сайт пропонує телепрограми, відеосюжети,

короткометражні фільми, телеканали для фахівців у сільському господарстві. Використовуючи цю платформу, студенти можуть спілкуватися з французькими аграріями та отримувати вичерпну інформацію з будь-якого питання в області сільського господарства.

Сайт www.frenchenglish.ru - портал для тих, хто вивчає англійську та французьку мови. Тут можна знайти опис навчальних матеріалів, що знаходяться у мережі Інтернет: підручники, навчально-методичні комплекси, самовчителі, навчальні програми, курси (аудіокурси, відеокурси), тести, словники, тренажери, аудіокниги з текстами та перекладами, фільми (французьке кіно в оригіналі та з перекладом), фільми про Францію; тексти у тому числі в аудіоформаті; зображення об'єктів дійсності в статичній та у динамічній (навчальне відео, відеозапис); статті, журнали, мультфільми на французькій та англійській мовах.

www.tv5.org/TV5Site/7-jours - Університетське агентство франкофонії. Цей сайт отримав почесний знак "Label européen".

Сайт www.webfile.ru або www.jetelecharge.com презентує програму для перегляду або завантаження відеосюжетів у форматі ".FLV" (відео-файли на комп'ютері у кеші).

Сайт www.netprof.fr демонструє програми Firefox: відеоуроки різної тематики, з установкою плагіна Video Downloadhelper з інтерфейсом французькою мовою для скачування відео на комп'ютері у вигляді файлів.

Сайт www.linternaute.com - портал має безліч рубрик, що знайомлять з телепрограмами, оголошеннями, новинами, ілюстрованими журналами, енциклопедіями, словниками, містами, країнами і багато чим іншим. Тут можна знайти пояснення будь-якому терміну у тлумачному словнику, пограти в інтелектуальні ігри.

Однією з найкращих мультимедійних програм для навчання французької мови професійного спрямування є AGRISCOLA - методика вивчення французької мови для аграріїв, спільна праця французьких та українських педагогів - інтерактивний курс французької мови, що забезпечує вільне спілкування французькою мовою в різних ситуаціях, розуміння на слух сюжетів та участь у бесіді з носіями мови. Програма

пропонує оптимальний графік занять та дозволяє вести вільний діалог з комп'ютером. Вправи курсу розвивають усі мовні навички, розширюють словниковий запас та закріплюють знання граматичних правил. Візуальна підтримка відеосюжетів полегшує розуміння тексту та розвиває навички сприйняття усного мовлення. Спливаючий переклад слів полегшує роботу з текстами відеосюжетів та діалогів. Використовуються такі передові технології, як наявність двох режимів навчання, вільного та керованого, що дозволяє вибрати оптимальну схему навчання. Відеоролики можна дивитися з французькими або українськими субтитрами. До кожного уроку є французький та український скрипти, тести на розуміння змісту, письма та аудіювання, граматичний коментар та словник з новими словами.

Французький Youtube: www.youtube.com показує "потоківне відео", дозволяє перегляд файлу частинами, до того, як він весь завантажиться на комп'ютер; телебачення онлайн; кліпи та інтерактивні уроки для самоосвіти.

Сайт www.audiosup.org пропонує звукові енциклопедії, анонси, музику, фільми для скачування, чати, ігри-онлайн. Аудіокурси для студентів для mp3 програвача дозволяють удосконалити знання і навчитися розуміти французьку мову на слух.

Є безліч сайтів (напр.: <http://fr.lyrsense.com>), які допомагають вивчати французьку мову на основі популярних пісень зарубіжних естрадних зірок. Так мультимедіа-підручник "Інтуїтивний французький (Уроки з Patricia Kaas) може використовуватися у процесі самостійної роботи. Він допомагає з легкістю здолати бар'єри до розуміння французької мови на рівні носія мови. Навчання за даною методикою приносить відчутні результати. Пісня – це особлива форма комунікації, зміст якої часто передається через образи. Окрім розширення лексичного запасу та навчання навичок розуміння сенсу сучасного тексту, цей мультимедіа-підручник тренує слухове сприйняття усної мови.

Сайти www.skypestudy.ru, www.Formation-cours.com (Європейський

центр навчання мов), www.memoireonline.com (дистанційні уроки) допоможуть студентам працювати по індивідуальному плану, використовуючи елементи дистанційного навчання, що базуються на використанні мультимедійних технологій.

<http://www.skypestudy.com> - дистанційне навчання фахівцями центру іноземних мов L-group за допомогою програми Skype має ряд переваг перед звичайними заняттями. Для користувачів Інтернету Skype-уроки, дозволяють самостійно вибирати час уроків і інтенсивність занять. Контакт між студентом та викладачем забезпечується за допомогою голосового або відеозв'язку. Навчання проводиться за сучасними зарубіжними підручниками в електронному вигляді. Домашні завдання виконуються з використанням словників, з прослуховуванням та переглядом файлів і так далі. Вікно для повідомлень в програмі Skype використовується як навчальна дошка. Отриману інформацію можна зберегти та упорядкувати. Засвоєння матеріалу відбувається за короткий час. Skype, ICQ, форуми, чати надають необмежені можливості спілкування з носіями мови.

Висновок. Узагальнюючи усе вищесказане, можна констатувати, що, дійсно, можливості мультимедійних засобів в організації самостійної роботи студентів при вивченні іноземної мови необмежені. У зв'язку з пред'явленням сучасністю усе більш високих вимог до навчання практичного володіння іноземною мовою у повсякденному спілкуванні та професійній сфері, із зростанням об'єму інформації, рутинні способи її передачі, зберігання та обробки є вже неефективними. Використання інформаційних технологій розкриває величезні можливості комп'ютера як засобу навчання. Мультимедійні засоби дозволяють тренувати та автоматизувати різні види мовної діяльності та поєднувати їх у різних комбінаціях; допомагають створити комунікативні ситуації; сприяють реалізації індивідуального підходу та інтенсифікації самостійної роботи студента. Мультимедійні засоби створюють базу безперервної освіти в умовах постійного швидкого оновлення знань.

Література:

1. Константинова Н.А., Михеев И.Д. Применение мультимедийных средств для активизации самостоятельной работы студентов при изучении иностранных языков // Успехи современного естествознания. – 2008. – № 10 – С. 97-100
2. Бухаркина М. Ю. Мультимедийный учебник: что это? // Иностранные языки в школе, № 4. 2001. – С.29-33.
3. Вережкина–Рахальская Ю.Н. Методика использования Интернет-ресурсов в формировании коммуникативной компетенции студентов специализированных вузов на материале общественно-политической тематики (2-ой курс, английский язык): автореф. дис. к. пед. наук / Ю.Н. Вережкина–Рахальская. – М., 2007. – 26 с.
4. [http://: ru.wikipedia.org/wiki/](http://ru.wikipedia.org/wiki/)
5. Сайт кафедри іноземних мов Таврійського державного агротехнологічного університету kim-tdatau.org.ua.